

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Ústí nad Labem rozhodl v senátu složeném z předsedy Ing. Mgr. Martina Jakuba Bruse a soudců JUDr. Jiřího Derfla a Mgr. Ladislava Vaško ve věci

žalobce: M. B., narozen X
bytem X

proti
žalované: Územní správa sociálního zabezpečení pro Ústecký kraj, Liberecký kraj, Královéhradecký kraj a Pardubický kraj
sídlem Frýdlantská 1399/20, 460 01 Liberec

o žalobě proti rozhodnutím žalované č. j. 45007-210/8030/03.04.2025-00617/164/SM-1, č. j. 45007-210/8030/03.04.2025-00620/165/SM-1, č. j. 45007-210/8030/03.04.2025-00622/27/SM-1 a č. j. 45007-210/8030/03.04.2025-00623/169/SM-1 ze dne 3. 4. 2025

takto:

- I. Žaloba se **zamítá**.
- II. Žádný z účastníků **nemá** právo na náhradu nákladů řízení.

Odůvodnění:

1. Žalovaná shora uvedenými rozhodnutími (exekučními příkazy) ze dne 3. 4. 2025 přikázala MONETA Money Bank, a. s., aby od okamžiku doručení exekučních příkazů z žalobcova účtu či účtů nevyplácela po celou dobu trvání exekuce peněžní prostředky, neprováděla na ně započtení a ani jinak s nimi nenakládala, a aby po vyrozumění o právní moci exekučních příkazů vyplatila žalované částky nedoplatků a exekučních nákladů v celkové výši 105 062 Kč.

Shodu s prvopisem potvrzuje G. Z.

2. Žalobu proti těmto rozhodnutím, jež byla původně součástí žaloby na ochranu před nezákonným zásahem žalované, soud usnesením ze dne 11. 6. 2025, č. j. 141 A 28/2025-28, které nabylo právní moci dne 16. 6. 2025, vyloučil k samostatnému řízení.
3. Soud dále předesílá, že žalobce označil jako žalovanou Okresní správu sociálního zabezpečení Louny. S účinností od 1. 1. 2024 však byly okresní správy sociálního zabezpečení nahrazeny územními správami sociálního zabezpečení, které převzaly veškeré jejich kompetence. Podle čl. II odst. 1 věty třetí zákona č. 412/2023 Sb., kterým se mění zákon č. 582/1991 Sb., o organizaci a provádění sociálního zabezpečení, ve znění pozdějších předpisů, a další související zákony, platí, že *okresní správy sociálního zabezpečení, jejichž správní obvody spadají do správních obvodů Ústeckého kraje, Libereckého kraje, Královéhradeckého kraje a Pardubického kraje, splývají v Územní správu sociálního zabezpečení pro Ústecký kraj, Liberecký kraj, Královéhradecký kraj a Pardubický kraj*. Okresní správy sociálního zabezpečení tedy přestaly být samostatnými správními orgány, a proto soud – s ohledem na znění § 69 s. ř. s., podle kterého má být žalovaným správní orgán, který rozhodl v posledním stupni – v tomto řízení jednal právě s uvedenou územní správou jako se žalovanou.

Žaloba a další žalobcova podání

4. V žalobě žalobce uvedl, že si dne 8. 4. 2025 všiml blokace na svém bankovním účtu, kterou provedla žalovaná, a téhož dne podal námitku podle § 159 zákona č. 280/2009 Sb., daňový řád, (dále jen „daňový řád“). Dne 10. 4. 2025 došlo ke stržení částky 105 062 Kč z žalobcova bankovního účtu, aniž by byl žalobce vyrozuměn o vyřízení námítky.
5. Žalobce zdůraznil, že se narodil na území Československé socialistické republiky (dále jen „ČSSR“) a je jejím občanem. ČSSR podle žalobce nadále *de iure* existuje, neboť „*zánik státu musí být právně řádně ukončen a potvrzen, což se nestalo*“. Namítal, že nikdy nebyl vydán žádný právní akt, který by zakládal přechod státního občanství občanů ČSSR na státní občanství České republiky. Tvrdil, že podle výkladu ústavních zákonů č. 81/1990 Sb., o změně názvu Československé socialistické republiky, č. 101/1990 Sb., o změně názvu Československé federativní republiky, č. 542/1992 Sb., o zániku České a Slovenské Federativní Republiky, a zákona č. 40/1993 Sb., o nabývání a pozbývání státního občanství České republiky, neexistuje právní základ pro tvrzení, že by se žalobce stal občanem České republiky. Žalobce trval na tom, že tento právní status mu nebyl nikdy individuálně udělen a nebyl vydán žádný právní akt, který by jej prokazoval.
6. Podle žalobce jedná žalovaná prostřednictvím osob, které nebyly schopny doložit, že nabyly státní občanství České republiky. Připomněl, že státní občanství je jednou z podmínek výkonu veřejné funkce podle § 25 zákona č. 234/2014 Sb., o státní službě, (dále jen „zákon o státní službě“). Doložení tohoto právního titulu žalobce výslovně požadoval ve své námítce, žalovaná na to však podle něj nereagovala a občanství jednajících osob neprokázala. Žalobce dodal, že občanské průkazy a jiné doklady včetně rodných listů nejsou veřejnými listinami ve smyslu § 567 a § 568 zákona č. 89/2012 Sb., občanský zákoník, (dále jen „občanský zákoník“), neboť postrádají podpis oprávněné osoby a nevychází z individuálního právního úkonu. Pokud neexistuje právní akt získání občanství, nelze podle žalobce údaj o občanství v těchto dokladech považovat za pravdivý.
7. K rodným listům žalobce rovněž poznamenal, že údaj o pohlaví je uveden zkratkou „F“, což není zákonné označení pohlaví v českém právním řádu. Doplnil, že vyhláška č. 207/2001

Sb., která používá zkratky „M“ a „F“, nesmí měnit nebo omezovat význam zákonných pojmů a že přednost musí mít výklad podle zákona. Písmena „F“ nebo „M“ jsou podle žalobce navíc neúřední, nečeská a neosvědčují právně jednoznačně, že dotčená osoba je žena ve smyslu českého právního řádu. Žalobce připomněl, že veřejná listina musí být pravdivá, srozumitelná, vydaná v úředním jazyce a jednoznačná, jinak nesplňuje definici veřejné listiny podle § 134 zákona č. 99/1963 Sb., občanský soudní řád, (dále jen „o. s. ř.“). Z těchto důvodů podle žalobce rodný list neosvědčuje „*právní skutečnost o pohlaví osoby*“ a nemůže být použit jako důkaz právního postavení.

8. Žalobce dále namítal, že se v České republice nenacházejí zákonné peníze, a proto jakékoli pohledávky státu nelze považovat za zaplatitelné v souladu se zákonem. Státní a veřejná moc totiž podle žalobce není oprávněna přijímat jiné prostředky než ty, které jsou v souladu se zákonem. Žalobce vysvětlil, že bankovky vydané Českou národní bankou se vyobrazením státního znaku odchyľují od zákonné podoby stanovené zákonem č. 3/1993 Sb., o státních symbolech České republiky, (dále jen „zákon o státních symbolech“). Pokud užitý státní znak není státním znakem podle platných právních předpisů, nemohou být podle žalobce bankovky zákonnými penězi ve smyslu § 16 zákona č. 6/1993 Sb., o České národní bance, (dále jen „zákon o České národní bance“). Dodal, že ani mince nemohou být považovány za zákonné peníze ve smyslu zmíněného ustanovení, pokud neobsahují zákonný státní znak a obsahují figury, které jsou za státní znak označeny, aniž by jím skutečně byly. Heraldické stylizace nejsou podle žalobce přípustné, neboť zákon o státních symbolech upravuje konkrétní povolené použití a barevné zpracování státního znaku. Žalobce současně odmítl možnost bezhotovostního plnění, neboť zůstatek na účtu není zákonným platidlem a převod lze právně uznat jen tehdy, je-li směnitelným za zákonné peníze. Uzavřel, že pokud správní orgán přijímá nebo vymáhá peníze, které nejsou v souladu se zákonem, jedná mimo zákon a překračuje zákonný rámec své pravomoci. V tom žalobce spatřoval porušení § 2 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, a čl. 2 odst. 2 Listiny základních práv a svobod.
9. S odkazem na zásadu „není daně bez zákona“ (čl. 11 odst. 5 Listiny základních práv a svobod) žalobce konstatoval, že daňové či odvodové povinnosti lze ukládat jen tehdy, pokud zákon jednoznačně stanoví osobu povinnou k plnění. Zdůraznil, že není ani občanem České republiky, ani cizincem, a proto není právní důvod, proč by měl být považován za osobu samostatně výdělečně činnou ve smyslu § 5 zákona č. 155/1995 Sb., o důchodovém pojištění, (dále jen „zákon o důchodovém pojištění“) nebo za poplatníka podle zákona č. 589/1992 Sb., o pojistném na sociální zabezpečení a příspěvku na státní politiku zaměstnanosti, (dále jen „zákon o pojistném“). Žalobce vysvětlil, že je registrován jako osoba samostatně výdělečně činná pouze proto, že to zákon nezakazuje. Dodal, že tato registrace je pouhou správní evidencí a sama o sobě nezakládá právní povinnost platit odvody, pokud chybí zákonný podklad této povinnosti – státní občanství nebo status cizince. Podle žalobce je cizincem osoba, která má státní příslušnost jiného existujícího státu, než je stát, na jehož území pobývá. Žalobce uzavřel, že pokud Česká republika neprokáže, že je právním nástupcem ČSSR a že existuje právní akt o přechodu občanství, zůstává občan ČSSR občanem ČSSR a není cizincem, protože mu žádný jiný stát „mimo území“ občanství nedal. Podle žalobce proto žalovaná po něm vymáhá pohledávky neoprávněně a nezákonně.
10. V doplnění žaloby ze dne 7. 6. 2025 žalobce namítal, že stržení částky 105 062 Kč z jeho účtu je nezákonným zásahem, neboť k němu došlo na základě rozhodnutí vydaných bez právního titulu, stržené peníze nejsou zákonným platidlem a žalobce není osobou, na kterou lze vztahovat povinnost k platbě. Současně zdůraznil, že každé jednání státu musí být učiněno

konkrétní fyzickou osobou, která má zákonné oprávnění jménem státu jednat. Bez takového právního úkonu nelze podle žalobce uznat, že stát jednal.

11. Podáním ze dne 11. 6. 2025 žalobce znovu doplnil žalobu. Poukázal na sdělení České národní banky, že se na bankovkách a mincích nenachází státní znak České republiky. Odmítl argumentaci České národní banky o uměleckém ztvárnění znaku, technických omezeních a meziresortním připomínkovém řízení. To podle žalobce nemá právní sílu měnit obsah zákonů nebo zmocnění daná zákonem. Zdůraznil, že Česká národní banka je oprávněna určovat vzhled bankovek, nikoli však podobu státního znaku. Žalobce navrhl, aby soud vyslovil nicotnost napadených rozhodnutí, uložil žalované povinnost vrátit žalobci částku 105 062 Kč a zakázal jí pokračovat ve vymáhání pohledávek vůči žalobci.

Vyjádření žalované k žalobě

12. Ve svém vyjádření žalovaná uvedla, že napadená rozhodnutí byla vydána za účelem vymáhání pohledávek, které vznikly z důvodu nezaplacení pojistného na sociální zabezpečení a příspěvku na státní politiku zaměstnanosti včetně penále z titulu výkonu samostatné výdělečné činnosti žalobce. Zdůraznila, že žalobce byl do evidence osob samostatně výdělečně činných zapsán vždy na základě svého vlastního oznámení o zahájení samostatné výdělečné činnosti. Žalovaná podotkla, že povinnost platit důchodové pojištění a příspěvek na státní politiku zaměstnanosti je pro osoby samostatně výdělečně činné upravena v § 3 odst. 4 zákona o pojistném. Povinnost platit pojistné a zálohy na pojistné tak podle žalované byla žalobci stanovena v souladu s § 13 a násl. zákona o pojistném a na základě přehledů o příjmech a výdajích podávaných samotným žalobcem. Pouze za roky 2021 a 2022 žalobce nesplnil svou zákonnou povinnost přehledy podat, a proto byla stanovena pravděpodobná výše pojistného podle § 22b zákona o pojistném podle údajů zjištěných u příslušného finančního úřadu. Žalovaná doplnila, že žalobce v minulosti opakovaně žádal o vydání potvrzení o příslušnosti k českým (nikoli československým) právním předpisům o sociálním zabezpečení podle koordinačních nařízení.
13. K prováděné správní exekuci žalovaná konstatovala, že je vedena podle § 177 a násl. daňového řádu. Všechny čtyři exekuční příkazy byly vydány dne 3. 4. 2025 a doručeny žalobci dne 8. 4. 2025. Žalobce proti nim podal námitky podle § 159 odst. 1 a 5 daňového řádu, které však nemají odkladný účinek. Proto bylo podle žalované v exekuci pokračováno i po podání námitek. Žalovaná dodala, že námitky byly dne 5. 5. 2025 zamítnuty. Trvala na tom, že všechna čtyři exekuční řízení byla nařízena po právu, neboť exekuční titul byl pravomocný, vykonatelný a nebyl uhrazen dobrovolně. Žalovaná připomněla, že je podle § 6 odst. 3 písm. r) zákona č. 582/1991 Sb., o organizaci a provádění sociálního zabezpečení, (dále jen „zákon o sociálním zabezpečení“) zmocněna vybírat pojistné na sociální zabezpečení a příspěvek na státní politiku zaměstnanosti včetně záloh, vymáhat pohledávky ve věcech pojistného a provádět správní výkon rozhodnutí. Námitkou nezpůsobilosti svých zaměstnanců žalovaná považovala za nadbytečné se zabývat. Pouze poznamenala, že všechny úřední osoby jednající za žalovanou splňují všechny podmínky stanovené zákonem o státní službě. Dodala, že k otázkám posouzení platnosti občanství, existence státu samotného a platnosti jím vydaných zákonů není příslušná.
14. Podle žalované není důvod ke zpochybňování platnosti české měny. Jde o právně, všeobecně i mezinárodně uznávané platidlo. Žalovaná uvedla, že tímto platidlem žalobce patrně uhradí i příslušný soudní poplatek, aby se soudy mohly jeho záležitostmi zabývat. Doplnila, že k posouzení grafického zobrazení státního znaku na bankovkách a mincích není příslušná.

15. Žalovaná navrhl, aby soud žalobu zamítl.

Žalobcova replika a další podání

16. V replice ze dne 23. 8. 2025 žalobce uvedl, že Česká republika nevznikla na základě platného právního aktu zajišťujícího právní kontinuitu občanství. Právní řád České republiky tak podle žalobce nebyl vytvořen občany tohoto státu, a veškerá „*normotvorba je proto právně neplatná*“. Žalobce namítal, že dobrovolná registrace osoby samostatně výdělečně činné není bez dalšího právním souhlasem se systémem. Vysvětlil, že registraci provedl pod vlivem omylu o právním základu existence České republiky a v domněnku, že je jejím občanem. Dodal, že „*pozdější právní zjištění tento omyl vyvrátila*“. Podle žalobce je proto právní jednání (registrace) neplatné podle § 583 a násl. občanského zákoníku; pravděpodobně šlo o lest ve smyslu § 584 odst. 2 občanského zákoníku. Žalobce konstatoval, že veřejná moc nesmí vyvozovat právní důsledky z aktů učiněných v omylu a že dobrovolné jednání pod nátlakem nebo v omylu nezakládá legitimitu. Poznamenal, že jeho občanský průkaz nemá charakter veřejné listiny, neboť není podepsán odpovědnou osobou, nebyl výsledkem právního aktu a není „*ověřitelným důkazem totožnosti*“. Bez prokázání totožnosti přitom úředník nemohl se žalobcem učinit platné právní jednání. Z tohoto důvodu je podle žalobce jeho registrace právně neplatná.
17. Žalobce tvrdil, že výkon živnosti automaticky neznamená uznání pravomoci určitého režimu nebo přistoupení na závazky, které z něj údajně plynou. Svobodný člověk není podle žalobce povinen se nechat registrovat nebo „*přistupovat k cizí právní fikci*“, aby měl právo pracovat. Opačný přístup označil žalobce za popření přirozeného práva na svobodu a obživu. Uvedl, že bez registrace jako osoba samostatně výdělečně činná by nemohl legálně obchodovat, fakturovat nebo získávat zakázky, protože obchodní partneři, instituce a úřad jsou systémově nastaveni tak, že spolupráci bez formální registrace neumožňují. Svoboda jednotlivce je tak podle žalobce fakticky podmíněna přijetím registrace v režimu, který není legitimní ani zákonný. Žalobce zdůraznil, že nejde o skutečně dobrovolné právní jednání, ale o vynucený úkon, jehož smyslem je přežití v ekonomickém systému, který odmítá uznat jakoukoli jinou formu legitimní obživy. Takto přijatý právní režim nemůže být podle žalobce považován za právně závazný pro jednotlivce, kteří byli k účasti na něm přinuceni tím, že by jinak nemohli existovat jako svobodné osoby v rámci společnosti.
18. Podle žalobce není podnikání vázáno na občanství, ale právní vztah se státem ano. Konstatoval, že Česká republika není právně způsobilá vynucovat dodržování svých zákonů vůči němu, neboť jejím občanem nikdy „*právně existujícím způsobem*“ nebyl, žádný platný právní akt mu nepřiznal občanství. Dodal, že Česká republika nemůže vynucovat dodržování svých zákonů osobami bez jejího občanství, pokud ho ze zákona mít musí. Žalobce shrnul, že z podnikání mu nemohla vzniknout právně vymahatelná povinnost vůči subjektu, jehož existence nebyla právně platně konstituována.
19. Žalobce dále poznamenal, že žalovaná ve svém vyjádření nereagovala na jeho klíčovou námitku, že neexistuje žádný právní akt, kterým by došlo k přechodu státního občanství z ČSSR na Českou republiku. Neexistence takového aktu má přitom podle žalobce za následek, že žádný občan České republiky *de iure* neexistuje a zákony České republiky nejsou bez občanů platné (zákonodárny sbor nemá mandát a zákony nemají legitimitu). Žalovaná se podle žalobce alibisticky zříká své odpovědnosti. Zdůraznil, že jako státní orgán musí být schopna prokázat, že nároky vůči určité osobě uplatňuje v mezích zákona a že daná osoba podléhá její pravomoci. Žalobce podotkl, že slepé následování rozkazů bez zkoumání

legality není omluvitelné. Pokud Česká republika vznikla v důsledku mezinárodně nelegitimního aktu a právního podvodu, je podle žalobce namístě zvýšená právní ostražitost vůči těm, kdo tvrdošíjně prosazují systém bez zákonného základu.

20. Podle žalobce není možné zaplatit pojistné bez zákonného platidla. Trval na tom, že bankovky a mince nejsou v souladu se zákony, a proto nejsou zákonným platidlem. Státní znak je podle žalobce důkazem státní autority a bez něj nelze bankovku považovat za „*projev zákonné moci státu*“. Uvedl, že vyhlášky České národní banky nemohou nahradit zákon a platnost bankovek nelze dovozovat z běžné praxe. Žalovaná jako správní orgán má podle žalobce povinnost jednat výhradně v mezích zákona, a pokud přijímá bankovky, které neodpovídají zákonné podobě platidla, jedná mimo rámec zákona. Žalobce konstatoval, že podle § 19 odst. 1 zákona o pojistném se pojistné hradí v měně, nikoli v penězích. Měna je podle žalobce abstraktní jednotka, zatímco peníze jsou její konkrétní forma. Konstatoval, že pokud stát není schopen vydat zákonné peníze, není možná žádná platba v souladu se zákonem.
21. Žalobce trval na tom, že občanství České republiky nevzniklo právním aktem, a žádný občan tak nemůže být zákonodárcem ani vykonavatelem moci v tomto státě. Z tohoto důvodu jsou podle žalobce veškeré právní akty a zákony České republiky právně neplatné. Dodal, že veřejná moc České republiky není oprávněna vydávat, používat ani vyžadovat platidlo, které nesplňuje zákonné podmínky.
22. V podání ze dne 16. 12. 2025 žalobce konstatoval, že Česká a Slovenská federativní republika nebyla státem. Poukázal na čl. 12 odst. 2 a 3 a na čl. 22 ústavního zákona č. 143/1968 Sb., o československé federaci, s tím, že povinné odvody nemohou být podřazeny pod ostatní daně, jejichž úprava by náležela republikám. V době schválení zákona o pojistném tak podle žalobce Česká národní rada neměla zákonodárnou působnost v oblasti daně z příjmů ani povinných veřejných odvodů. Příslušné zákony tudíž byly přijaty orgánem, který k tomu nebyl ústavně zmocněn. Z těchto důvodů žalované podle žalobce chybí hmotněprávní titul, výkaz nedoplatků postrádá zákonný podklad a jakékoli plnění vymožené na jeho základě představuje plnění bez právního důvodu.
23. Žalobce dále zpochybnil pojem fyzická osoba, který zavedl zákon č. 509/1991 Sb., aniž vysvětlil, na základě jaké právní skutečnosti, v jakém okamžiku a jakým mechanismem se konkrétní člověk tímto subjektem stává. Podle žalobce je uvedený pojem vnitřně rozporný, neboť není zřejmé, zda právním subjektem je člověk jako takový, nebo právní konstrukce, která je mu normativně přičítána. Podotkl, že neexistuje žádný mechanismus, kterým by bylo možné tuto identifikaci zpochybnit, přezkoumat či odmítnout. Uvedl, že základní subjekt práva je konstruován normativně, bez vysvětlení mechanismu jeho vzniku a bez možnosti odmítnutí, a to obyčejným zákonem. Podle žalobce přitom není zřejmé, jak tato konstrukce souvisí s ústavním pojetím člověka jako nositele základních práv a lidské důstojnosti. Má-li pojem fyzická osoba povahu právní domněnky, žalobce navrhl, aby ji soud vůči němu neaplikoval, neboť žalobce nebyl nositelem tohoto statusu v právním řádu platném v ČSSR a neexistuje žádný konstitutivní právní akt, kterým by se tohoto statusu výslovně a přezkoumatelně ujal. Pokud pojem fyzická osoba představuje normativní, nevyvratitelnou právní konstrukci základního subjektu práva, žalobce navrhl, aby soud předložil Ústavnímu soudu otázku ústavní konformity § 18 a § 19 občanského zákoníku.

Posouzení věci soudem

24. Předně soud žalobci připomíná, že soudní řízení ve správním soudnictví je ovládáno zásadou koncentrace, jež nachází svůj odraz v § 71 odst. 2 třetí větě zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, (dále jen „s. ř. s.“), podle které *rozšířit žalobu na dosud nenapadené výroky rozhodnutí nebo ji rozšířit o další žalobní body může jen ve lhůtě pro podání žaloby*. Soud se proto může věcně zabývat jen těmi žalobními body, které byly uplatněny ve lhůtě dvou měsíců poté, kdy bylo napadené rozhodnutí žalobci doručeno (srov. § 72 odst. 1 s. ř. s.), tj. v nyní řešené věci do pondělí 9. 6. 2025, neboť napadená rozhodnutí byla žalobci doručena dne 8. 4. 2025. Projednání později uplatněných žalobních bodů by znamenalo nepřípustné porušení principu koncentrace řízení (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 29. 12. 2004, č. j. 1 Afs 25/2004-69). Z těchto důvodů nemohl soud přihlížet k novému žalobnímu bodu uplatněnému v doplnění žaloby ze dne 16. 12. 2025, neboť toto podání žalobce učinil až po uplynutí lhůty pro podání žaloby, která je podle § 71 odst. 2 s. ř. s. nejzazším limitem i pro případné rozšíření žaloby o další žalobní body. Za opožděně uplatněnou považuje soud námitku zpochybňující pojem fyzická osoba. K této opožděné námitce soud nepřihlížel.
25. Při rozhodování v nyní řešené věci vycházel soud z ustálené judikatury Nejvyššího správního soudu, podle které *„rozhodnutím podle § 65 odst. 1 s. ř. s. je jak exekuční příkaz vydaný podle § 178 daňového řádu, tak rozhodnutí o námitce podle § 159 daňového řádu podané proti tomuto exekučnímu příkazu“* (srov. usnesení rozšířeného senátu ze dne 19. 2. 2019, č. j. 1 Afs 271/2016-53, č. 3873/2019 Sb. NSS, nebo rozsudek ze dne 17. 1. 2024, č. j. 8 Afs 59/2023-39, č. 4575/2024 Sb. NSS). V rozsudku ze dne 15. 11. 2018, č. j. 5 Afs 342/2017-40, č. 3825/2019 Sb. NSS, Nejvyšší správní soud vyslovil, že *„krajský soud je v rámci rozhodování o žalobě proti exekučnímu příkazu povinen věcně přezkoumat výkaz nedoplateků, který je zákonným podkladem pro vydání exekučního příkazu (exekučním titulem); zejména je povinen postavit najisto, které platby byly na které nedoplatky žalobce správcem daně použity, a kdy a zda tak správce daně učinil v souladu s § 152, resp. § 154 zákona č. 280/2009 Sb., daňového řádu, jakož i to, že provedená platba byla poukázána na nedoplatek, který je vymahatelný, jinými slovy, zda nebyla např. použita na úhradu nedoplatku, který s ohledem na lhůtu stanovenou v § 160 daňového řádu již nelze vymáhat“*.
26. Nejprve soud posoudil tvrzenou nicotnost napadených rozhodnutí. Podle § 105 odst. 2 daňového řádu platí, že *nicotné je rozhodnutí, pokud*
- a) *správce daně nebyl k jeho vydání vůbec věcně příslušný,*
 - b) *trpí vadami, jež je činí zjevně vnitřně rozporným nebo právně či fakticky neuskutečnitelným, nebo*
 - c) *je vydáno na základě jiného nicotného rozhodnutí vydaného správcem daně.*
27. V souvislosti s vymezením pojmu nicotnost soud předně poukazuje na usnesení rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 13. 5. 2008, č. j. 8 Afs 78/2006-74, č. 1629/2008 Sb. NSS. V něm Nejvyšší správní soud vyslovil, že *„nicotnost [...] představuje specifickou kategorii vad správních rozhodnutí. Tyto vady jsou však vzhledem ke své povaze vadami nejzávažnějšími, nejtěžšími a rovněž i nezhojitelnými. [...] nicotný je správní akt, který trpí natolik intenzivními vadami, že jej vůbec za rozhodnutí ani považovat nelze. Takovými vadami jsou např. absolutní nedostatek pravomoci, absolutní nepříslušnost rozhodujícího správního orgánu, zásadní nedostatky projevu vůle vykonavatele veřejné správy (absolutní nedostatek formy, neurčitost, nesmyslnost), požadavek plnění, které je trestné nebo absolutně nemožné, uložení povinnosti nebo založení práva něčemu, co v právním smyslu vůbec neexistuje, či*

nedostatek právního podkladu k vydání rozhodnutí. K nicotnosti soud přiblíží z úřední povinnosti“.

28. Nicotnost je tak nezbytné považovat za samostatný právní institut, který je odlišný od institutu nezákonnosti z hlediska právních účinků dotčeného správního aktu. Nezákonné rozhodnutí existuje, je právně závazné, vynutitelné a vychází se z presumpce jeho správnosti, dokud není zrušeno. Naproti tomu nicotnost představuje těžkou, kvalifikovanou vadu rozhodnutí, která je podstatně závažnější než nezákonnost. Proto se na nicotné rozhodnutí vždy hledí jako na neexistující a zdánlivý správní akt, který nezakládá žádné právní následky, nemusí být respektován veřejnou mocí, dokonce ani nesmí být vynucován. Nicotnost nelze zhojit uplynutím času a je možné k ní kdykoli přihlédnout z úřední povinnosti.
29. Soud shledal, že napadená rozhodnutí výše popsanými těžkými vadami, pro které by bylo nutno je považovat za neexistující správní akt, netrpí. Žalovaná totiž byla k jejich vydání věcně příslušná podle § 6 odst. 3 písm. a) bodu 7 a písm. r) zákona o sociálním zabezpečení, napadená rozhodnutí nejsou vnitřně rozporná ani neuskutečnitelná a podkladem pro jejich vydání byly tři vykonatelné platební výměry a jeden výkaz nedoplatků, které rovněž nejsou nicotné. Také tyto platební výměry a výkaz nedoplatků totiž vydala žalovaná, která k tomu byla věcně příslušná podle § 6 odst. 3 písm. a) bodu 7 zákona o sociálním zabezpečení, a nejedná se o vnitřně rozporné či neuskutečnitelné akty, jak bude v kontextu uplatněných žalobních bodů rozebráno níže. Soud proto uzavírá, že napadená rozhodnutí nejsou nicotná.
30. Podle § 3 odst. 4 zákona o pojistném platí, že *osoby samostatně výdělečně činné jsou povinny platit pojistné na důchodové pojištění a příspěvek na státní politiku zaměstnanosti, pokud jsou účastny důchodového pojištění podle předpisů o důchodovém pojištění, a za podmínek stanovených tímto zákonem též zálohy na pojistné na důchodové pojištění a příspěvek na státní politiku zaměstnanosti; osoby samostatně výdělečně činné jsou povinny platit pojistné na nemocenské pojištění, pokud jsou účastny nemocenského pojištění podle předpisů o nemocenském pojištění. Kdo se považuje za osobu samostatně výdělečně činnou a kdy se samostatná výdělečná činnost považuje za hlavní samostatnou výdělečnou činnost a za vedlejší samostatnou výdělečnou činnost, stanoví zákon o důchodovém pojištění.*
31. Z § 9 odst. 2 písm. a) zákona o důchodovém pojištění vyplývá, že *za osobu samostatně výdělečně činnou se pro účely pojištění považuje osoba, která ukončila povinnou školní docházku a dosáhla věku aspoň 15 let a vykonává samostatnou výdělečnou činnost.* Podle odstavce 3 písm. b) téhož ustanovení platí, že *výkonem samostatné výdělečné činnosti podle odstavce 2 písm. a) se rozumí provozování živnosti na základě oprávnění provozovat živnost podle zvláštního zákona.*
32. Mezi účastníky řízení nebylo sporu o tom, že žalobce provozoval živnost na základě příslušného živnostenského oprávnění, Soud proto ve shodě se žalovanou konstatuje, že žalobce byl osobou samostatně výdělečně činnou ve smyslu § 9 odst. 2 písm. a) a odst. 3 písm. b) zákona o důchodovém pojištění. Osoby samostatně výdělečně činné jsou přitom podle § 5 odst. 1 písm. e) daného zákona účastny důchodového pojištění. Z toho současně vyplývá, že žalobce byl (jako osoba samostatně výdělečně činná) v souladu s § 3 odst. 4 zákona o pojistném povinen platit pojistné na důchodové pojištění a příspěvek na státní politiku zaměstnanosti.
33. Žalobce však pojistné řádně neplatil a nesplnil povinnost stanovenou vykonatelnými platebními výměry a výkazem nedoplatků (to ostatně žalobce ani nepopírá a kromě námitek,

kteřé budou vypořádány níže, tyto exekuční tituly nijak nezpochybňuje), proto žalovaná zcela oprávněně vydala napadená rozhodnutí – exekuční příkazy.

34. K žalobcově argumentaci zpochybňující existenci České republiky a jejího občanství soud odkazuje na usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 20. 10. 2025, č. j. Vol 16/2025-11, ze kterého byla vytvořena následující právní věta: „*Popírá-li navrhovatel existenci samostatné České republiky, a tedy i existenci státního občanství tohoto státu, šíří nesmysly.*“
35. Ve zmíněném usnesení Nejvyšší správní soud vyslovil, že „*argumentace navrhovatele, založená na popírání existence samostatné České republiky, a tedy i existence státního občanství tohoto státu, je totiž zcela mylná a natolik absurdní, že Nejvyšší správní soud navrhovateli doporučuje, aby se seznámil s relevantními informacemi, ze kterých by získal alespoň elementární znalosti ohledně existence státu, jehož je občanem, a s jejichž vědomím by dále nešířil podobné nesmysly.*“
36. Nejvyšší správní soud připomněl, že „*k vyhlášení samostatného Československého státu došlo dne 28. října 1918 a od tohoto okamžiku kontinuálně existoval až do jeho zániku, ke kterému došlo v důsledku ústavního zákona č. 542/1992 Sb., o zániku České a Slovenské Federativní Republiky. Podle jeho čl. 1 uplynutím dne 31. prosince 1992 zaniká Česká a Slovenská Federativní Republika a nástupnickými státy České a Slovenské Federativní Republiky jsou Česká republika a Slovenská republika. Na tento ústavní zákon, přijatý tehdejší Federálním shromážděním, navázalo schválení Ústavy České republiky Českou národní radou. Dne 1. ledna 1993 poté nabyl platnosti a účinnosti ústavní zákon ČNR č. 4/1993 Sb., o opatřeních souvisejících se zánikem České a Slovenské Federativní Republiky, označovaný jako ‚recepční norma‘. V souvislosti s argumentací navrhovatele je také nutno připomenout, že k federalizaci Československé socialistické republiky došlo ústavním zákonem č. 143/1968 Sb., o československé federaci. Podle čl. 1 odst. 3 a 4 tohoto ústavního zákona ‚Československou socialistickou republiku tvoří Česká socialistická republika a Slovenská socialistická republika. Obě republiky mají v Československé socialistické republice rovnoprávné postavení. Obě republiky respektují navzájem svou suverenitu i suverenitu Československé socialistické republiky; stejně Československá socialistická republika respektuje suverenitu národních států.‘ Jinými slovy vyjádřeno, Česká republika nevznikla teprve 1. ledna 1993 v důsledku zániku ČSFR, nýbrž existovala (s označením Česká socialistická republika) jako součást federativního státu již od roku 1969. Navrhovatel se také dopouští omylu, když z různých názvů státu dovozuje, že Česká a Slovenská Federativní Republika představovala ‚fiktivní entitu‘, protože ústavní zákon č. 542/1992 Sb. ‚neobsahuje jedinou zmínku o zrušení Československé socialistické republiky jako státu. Československá socialistická republika tedy jako stát de iure nadále existuje, neboť zánik státu musí být právně řádně ukončen a potvrzen, což se nestalo.‘ Jak se totiž podává ze shora uvedeného, tímto ústavním zákonem nemohla zaniknout Československá socialistická republika prostě proto, neboť stát takového názvu již neexistoval. Ústavním zákonem č. 81/1990 Sb., o změně názvu Československé socialistické republiky, byl totiž název ‚Československá socialistická republika‘ změněn na ‚Československá federativní republika‘ (čl. I) a poté byl ústavním zákonem č. 101/1990 Sb., o změně názvu Československé federativní republiky, název ‚Československá federativní republika‘ změněn na ‚Česká a Slovenská Federativní Republika‘ v jazyce českém a ‚Česká a Slovenská Federatívna Republika‘ v jazyce slovenském; obě znění jsou rovnocenná. Opakovaně řečeno, stále se jednalo o stejný stát, pouze se lišil jeho název.‘*
37. Vycházejí ze shora uvedeného Nejvyšší správní soud uzavřel, že „*navzdory přesvědčení navrhovatele Česká republika jako samostatný, demokratický a právní stát existuje, je uznávána mezinárodním společenstvím a disponuje rovněž státními občany.*“ S tímto závěrem se zdejší

soud plně ztotožňuje a považuje jej za naprosto vyčerpávající odpověď na žalobcovu argumentaci zpochybňující existenci samostatné České republiky a státního občanství jejích občanů. Příslušné námitky včetně námitek směřujících proti oprávněným úředním osobám žalované tudíž nejsou důvodné a žalobcem navržené dokazování je nadbytečné.

38. Žalobcova navazující argumentace o údajné vadnosti občanských průkazů a jiných dokladů včetně rodných listů se míjí s podstatou nyní řešené věci. Žalobcovo tvrzení o neexistenci státního občanství České republiky bylo vyvráceno. Jeho požadavek, aby žalovaná prokázala, že oprávněné úřední osoby splňují podmínky stanovené služebním zákonem, považuje soud za šikanózní, vedený žalobcovou snahou vytvářením nesmyslných konstrukcí se vyhnout placení pojistného na důchodové pojištění a příspěvku na státní politiku zaměstnanosti. Toliko na okraj soud poznamenává, že nespátřuje nic protizákonného v tom, že vyhláška Ministerstva vnitra č. 207/2001 Sb., kterou se provádí zákon č. 301/2000 Sb., o matrikách, jménu a příjmení a o změně některých souvisejících zákonů, zavádí v § 10 odst. 3 pro označení pohlaví zkratky „M“ a „F“. Jedná se toliko o technické provedení zápisu příslušného údaje do matričních dokladů, což prováděcí vyhláška nepochybně upravit může.
39. Soud nepřisvědčil ani žalobcovu názoru, že občanské průkazy a jiné doklady včetně rodných listů nejsou veřejnými listinami. Bez ohledu na znění žalobcem zdůrazňovaných § 567 a § 568 občanského zákoníku, jsou občanské průkazy veřejnými listinami, neboť tak stanoví § 2 odst. 1 zákona č. 269/2021 Sb., o občanských průkazech. Rodné listy jsou pak veřejnými listinami na základě § 81 zákona č. 301/2000 Sb., o matrikách, jménu a příjmení a o změně některých souvisejících zákonů, a splňují též požadavky žalobcem zmiňovaného § 134 o. s. ř.
40. Za situace, kdy Česká republika existuje a žalobce je jejím občanem, nepovažuje soud za relevantní žalobcovo účelové tvrzení, že registraci u žalované provedl pod vlivem omylu o právním základu České republiky a v domněnku, že je jejím občanem, resp. že tak neučinil dobrovolně. Žalobcovu představu, že by jeho registrace mohla být z tohoto důvodu neplatná, shledal soud zcela absurdní.
41. Soud nesdílí žalobcovo přesvědčení, že v době schválení zákona o pojistném neměla Česká národní rada zákonodárnou působnost v oblasti daně z příjmů ani povinných veřejných odvodů. Soud připomíná, že kromě již výše zmíněné recepční normy (ústavní zákon č. 4/1993 Sb.) vydala Česká národní rada také usnesení č. 5/1993 Sb., podle kterého *„Česká národní rada vychází z toho, že žádný výklad stávajících právních norem nepřipouští zpochybnění kontinuity zákonodárné moci, jejíž nositelkou je ve smyslu tohoto ústavního zákona Česká národní rada“*. Soud proto nemá pochybnosti o tom, že Česká národní rada měla pravomoc přijmout zákon o pojistném. Žalobcova snaha tuto pravomoc zpochybnit je jen dalším projevem jeho úsilí vyhnout se placení pojistného na důchodové pojištění a příspěvku na státní politiku zaměstnanosti, tj. vyhnout se plnění svých zákonných povinností osoby samostatně výdělečně činné.
42. K námitkám zpochybňujícím existenci zákonného platidla soud poukazuje na platné znění zákona č. 352/2001 Sb., o užívání státních symbolů České republiky a o změně některých zákonů, (dále jen „zákon o užívání státních symbolů“). Podle jeho § 1 odst. 2 platí, že *státní symboly lze užívat jen vhodným a důstojným způsobem*. Z § 2 odst. 1 písm. o) daného zákona vyplývá, že státní znak je oprávněna užívat Česká národní banka.
43. Podle § 3 odst. 1 zákona o užívání státních symbolů platí, že *velký státní znak*
 - a) *je součástí závěsného odznaku starostů,*

- b) je součástí zevního označení služebních stejnokrojů zaměstnanců a příslušníků oprávněných osob uvedených v § 2 odst. 1 písm. e) a příslušníků oprávněných osob uvedených v § 2 odst. 1 písm. i) a k), v rozsahu a způsobem stanoveným zvláštním právním předpisem,*
 - c) se užívá k vyznačení státních hranic České republiky,*
 - d) se vyobrazuje na průkazech vydávaných správními úřady České republiky, stanoví-li tak zvláštní právní předpis,*
 - e) se vyobrazuje na bankovkách, cenných papírech a jiných ceninách České republiky,*
 - f) se vyobrazuje na sbírkách rozhodnutí Ústavního soudu, Nejvyššího soudu a Nejvyššího správního soudu vydávaných těmito soudy podle zvláštních právních předpisů,*
 - g) se užívá k zevnímu označení dresu sportovců reprezentujících Českou republiku.*
44. Zmíněný zákon tedy v naposledy citovaném ustanovení rozlišuje mezi užíváním velkého státního znaku a jeho vyobrazením. V případě užívání lze souhlasit se žalobcem v tom, že by státní znak měl odpovídat jeho podobě upravené v zákoně o státních symbolech. V souvislosti s bankovkami a jinými ceninami dané ustanovení hovoří však nehovoří o užívání, nýbrž o vyobrazení. Zobrazení státního znaku na bankovkách a jiných ceninách tak nemusí být zcela přesné a umožňuje umělecké ztvárnění. Na rozdíl od žalobce proto soud uzavírá, že bankovky a mince vydané Českou národní bankou jsou v souladu s § 16 zákona o České národní bance zákonnými penězi. Ani námitka zpochybňující existenci zákonného platidla proto není důvodná. Zcela lichá je pak i žalobcova argumentace o nemožnosti bezhotovostního placení.
45. Soud uzavírá, že žalobu vyhodnotil v mezích řádně a včas uplatněných žalobních bodů jako zcela nedůvodnou, a proto ji podle § 78 odst. 7 s. ř. s. zamítl.
46. O náhradě nákladů řízení rozhodl soud podle § 60 odst. 1 věty první a odst. 3 s. ř. s. Žaloba byla zčásti odmítnuta a v tomto rozsahu nemá žádný z účastníků právo na náhradu nákladů řízení. Ve zbývajících částech žalobce neměl ve věci úspěch a procesně úspěšně žalované žádné náklady řízení nad rámec její běžné úřední činnosti nevznikly, a proto soud vyslovil, že žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.
47. K požadavku žalované na přiznání dvou režijních paušálů po 300 Kč podle § 2 odst. 3 vyhlášky Ministerstva spravedlnosti č. 254/2015 Sb., o stanovení výše paušální náhrady pro účely rozhodování o náhradě nákladů řízení v případech podle § 151 odst. 3 občanského soudního řádu a podle § 89a exekučního řádu, soud připomíná, že tato vyhláška se na soudní řízení ve správním soudnictví nevztahuje. Upravuje totiž výhradně paušální náhradu nákladů pro občanské soudní řízení a exekuční řízení. Paušální náhrada nákladů řízení ve správním soudnictví pak podle konstantní judikatury Nejvyššího správního soudu žalovaným správními orgány nepřísluší (srov. rozsudek ze dne 26. 4. 2007, č. j. 6 As 40/2006-87, č. 1260/2007 Sb. NSS, rozsudek ze dne 27. 11. 2014, č. j. 4 As 220/2014-20, nebo usnesení rozšířeného senátu ze dne 31. 3. 2015, č. j. 7 Afs 11/2014-47, č. 3228/2015 Sb. NSS).

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí lze podat **kasační stížnost** ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, sídlem Moravské náměstí 611/6, 657 40 Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Případně-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejbližze následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti **musí** být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Soudní poplatek za kasační stížnost vybírá Nejvyšší správní soud. Variabilní symbol pro zaplacení soudního poplatku na účet Nejvyššího správního soudu lze získat na jeho internetových stránkách: www.nssoud.cz.

Ústí nad Labem 13. května 2026

Ing. Mgr. Martin Jakub Brus v. r.
předseda senátu